

การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551: ศึกษากรณีวัด ในเขตจังหวัดจันทบุรี

Enforcement of Liquor Control Act 2551: A case study of Temple in The Chanthaburi Province.

ปองปริดา ทองมาตี, อติศร กุลวิทิต, กุลปราณี ศรีวัย, สุวิชา เย็นเจริญ, อีร์ศักดิ์ ใบชา
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทคัดย่อ

การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ศึกษากรณีวัดในเขตจังหวัดจันทบุรี จากการศึกษาค้นคว้าวิจัยพบปัญหาหลายประการดังนี้ ปัญหาแรกพบว่า เกิดจากช่องว่างของกฎหมายนั้น เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้เฉพาะห้ามผู้ใดดื่มแอลกอฮอล์ในบริเวณวัด โดยไม่ได้ห้ามบุคคลที่ดื่มสุรจากที่อื่นๆ แล้วมีอาการมีนเมาเข้ามาในบริเวณวัด จึงไม่สามารถบังคับใช้ตามพระราชบัญญัตินี้ในการลงโทษได้ ปัญหาที่สองพบว่า การพิสูจน์กรณีที่มีบุคคลมีอาการมีนเมานำสุราใส่ภาชนะอื่นๆ มาในบริเวณวัดในทางปฏิบัติแล้วทางวัดควบคุมได้เฉพาะที่เห็นเป็นประจักษ์และมีอาการมีนเมาขั้นรุนแรงเท่านั้น ในกรณีบุคคลมีอาการมีนเมาสุราเล็กน้อยไม่แสดงอาการหรือนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใส่ภาชนะชนิดอื่นๆ เข้ามาในบริเวณวัด ทางวัดก็จะพิสูจน์ไม่ได้ โดยทางวัดไม่สามารถใช้เครื่องเปาตรวจแอลกอฮอล์หรือเครื่องพิสูจน์อย่างอื่นเช่นเดียวกับตำรวจจราจรมาปฏิบัติกับทุกคนที่เข้ามาในวัดได้ เพราะสภาพของทางวัดไม่เปิดช่องให้กระทำได้ ปัญหาที่สามพบว่า การไม่ทราบว่ามีพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นน้อยมากมักเกิดขึ้นในสมัยที่พระราชบัญญัตินี้ออกบังคับใช้ใหม่ๆ เท่านั้น ต่อมาภายหลังก็ถือว่าทราบโดยทั่วไป หรืออาจเกิดขึ้นได้เป็นเพียงข้อแก้ตัวของผู้กระทำความผิดเท่านั้น ปัญหาที่สี่พบว่า ปัญหาจากขนบธรรมเนียมประเพณี มักเกิดขึ้นจากการทำพิธีเกี่ยวกับศพ เช่น การเคลื่อนย้ายศพ การรดน้ำศพ การตอกหรือการฝังศพ สัปเหร่อก็มักจะขอเหล้าขาวเพื่อมาทำพิธีหรือไว้ครุบาอาจารย์ก่อนเสมอหรือพิธีอื่นๆ แต่ละท้องถิ่นจะไม่เหมือนกัน ปัญหานี้เป็นปัญหาที่ทางวัดไม่สามารถควบคุมได้ เพราะเป็นความเชื่อของชาวบ้านที่สืบทอดกันมานาน ปัญหาที่ห้าแบ่งเป็น 2 กรณี คือ กรณีแรกพบว่าไม่เคร่งกัฎกฎหมายเพราะเมาไม่ได้สติหรือคะนอง ซึ่งเกิดขึ้นเป็นส่วนน้อยส่วนมากทางวัดสามารถควบคุมได้โดยการไล่ออกจากวัดไป ส่วนกรณีที่สองพบว่า เป็นการใช้สถานที่ของวัดจัดงานเลี้ยงหรือกิจกรรมต่างๆ ซึ่งทางวัดไม่สามารถควบคุมการดื่มสุราได้ เพราะทางเจ้าภาพที่จัดงานเลี้ยงมีความจำเป็นต้องมีแอลกอฮอล์ไว้ต้อนรับผู้ที่เข้าร่วมงาน

คำสำคัญ : ปัญหาการบังคับใช้, พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551, วัด,

Abstract

The research that had been conducted on the enforcement of the Alcohol Drinks Act B.E. 2551 as a case study of temples in Chanthaburi province. It indicated that there were a number of problems which were as follows: Firstly, the Alcohol Drink Act B.E. 2551 states that consumption of alcohol drinks within the grounds of temples is prohibited, but it failed to prevent individuals who consume the drinks from outside the temples to enter the premises. Thus, these alcohol drinkers could not be prosecuted by any means. Secondly, in order to prove that whether a person was drunk or not, the temples practically had very little control over this issue as they could warn that person if he/ she was obviously and seriously drunk. But for those who were slightly drunk carrying the alcohol drink in an obscure container in which it was more difficult to see or detect as the temples had no breathalyzer- a device to check the alcohol level- like the police do as well as the nature of temples was to welcome everyone to enter the premises. Thirdly, not knowing about the existence of the act, it might sound strange, but many members of the public always mentioned this as an alibi when they broke the law. However, it was possible that people might not know about this alcohol drink act, but only when it was first introduced. Since then this alcohol drink act was now well-known throughout the country so that the excuse of not knowing about it would become a liability for the lawbreakers. The fourth problem stems from the nature of Thai traditions as it was normally found in the funeral services as the coroners might want to use an alcohol drink to pay respect for the holy spirits prior the ceremony which might vary from one place to another. This problem was hard to eliminate since dealing with the belief and tradition of people might result in a serious setback. The fifth problem could be considered as two separate cases in which the first one was related to the individuals show no respects for the law as they are seriously drunk or being impetuous. This case might rarely occur and the temples could easily handle this issue by asking them to leave the premises. The second case regarded the permission to use the temple's ground for organizing an event or a party. In this case the temples had very little or no control over the consumption of alcohol drinks as the organizer had to have the drinks to serve the guests of the event or party.

Keywords : The problem of enforcement, Liquor Control Act 2551, Temples

บทนำ

ตามที่พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ด้วยเหตุผลที่ว่าเครื่องตีมแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุและอาชญากรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ นอกจากนี้ยังมีการควบคุมการบริโภคเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในที่สาธารณะ ซึ่งกำหนดโดยเทศบัญญัติ สมควรกำหนดมาตรการต่างๆ ในการควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตีมแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องตีมแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องตีมแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย นอกจากสถานที่ราชการ ปิมน้ำมัน สวนสาธารณะ โรงเรียนและหอพักที่ประกาศห้ามจำหน่ายและดื่มสุราแล้ว และที่นำสนใจยังมีการควบคุมห้ามจำหน่ายและดื่มสุราในเขตวัดด้วย หากมีการจำหน่ายและดื่มสุรากันในเขตวัดจะถูกจับมีโทษจำคุก ไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ดังนั้นถ้าจะจัดงานต่างๆ ในเขตวัดหรืออาศัยสถานที่ของวัด ก็ควรจะเป็นบรรยากาศที่เรียบง่ายและสงบไม่ควรมีการรื่นเริงและเลี้ยงสุรากัน (สมชาย สุรชาติ, 2552) เพื่อเป็นการส่งเสริมอนุรักษ์วัดไทยให้มีความเป็นอยู่อย่างสงบร่มเย็น ปราศจากอบายมุขทั้งปวง ก็ควรปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ จะทำให้ภาพลักษณ์ของวัดดีขึ้น เพราะเป็นสถานที่หวงห้ามอบายมุขต่างๆ (สมปอง ทองมาดี, 2554: 64-66) และวัดยังเป็นจุดเด่นของสังคมไทยอันเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว ตลอดจนวัดยังเป็นที่ยึดเหนี่ยวของภูมิปัญญาของคนท้องถิ่นหลายด้าน ซึ่งตามสภาพของสังคมไทยสมัยดั้งเดิมนั้น การตีมแอลกอฮอล์ในบริเวณวัดถือเป็นเรื่องปกติ เพราะเป็นการกระทำที่สืบเนื่องมาจากในสภาพของสังคมไทย เมื่อมีการจัดงานประเพณี งานรื่นเริง งานบุญ และงานศพต่างๆ (ยุทธพล บุญเกิด, 2552: 30-31) มักจะมีการจัดงานกันในวัด จึงเป็นพฤติกรรมของคนท้องถิ่นซึ่งอาจมีการตีมแอลกอฮอล์ เพื่อความสนุกสนานตามรูปแบบของคนท้องถิ่นทั่วไป หรืออาจตีมแอลกอฮอล์เพราะความโศกเศร้าเมื่อมีงานศพของประชาชนในหมู่บ้านนั้นๆ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน ครั้นเมื่อสังคมไทยพัฒนามากขึ้น เจริญมากขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยว และศิลปวัฒนธรรม จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงพฤติกรรมดั้งเดิมของคนไทย เนื่องจากประเทศไทยเป็นเมืองพุทธ และวัดแต่ละวัดก็จัดได้ว่าเป็นเอกลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของสังคมไทย ประกอบกับสภาพของสังคมไทยสมัยดั้งเดิมการตีมแอลกอฮอล์ในบริเวณวัดถือว่าเป็นเรื่องทำได้ตามปกติ เพราะเนื่องมาจากการจัดงานประเพณี งานรื่นเริง งานบวช งานบุญ งานวันขึ้นปีใหม่ สงกรานต์

และงานศพต่างๆ (ทิพย์วรรณ กลั่นกรอง, 2555) มักจัดงานกันในวัด และรวมถึงการใช้สถานที่บริเวณวัดจัดงานสังสรรค์ต่างๆ ครั้นเมื่อสังคมไทยพัฒนามากขึ้น เจริญมากขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยว และศิลปวัฒนธรรม จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงพฤติกรรมดั้งเดิมของคนไทย ในปัจจุบันจึงได้มีพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ฉบับนี้ขึ้น แต่ก็ยังมีการพบเห็นประชาชนบางส่วนได้นำเครื่องตีมแอลกอฮอล์เข้ามาตีมภายในวัดอยู่เป็นประจำ ซึ่งมีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายและขัดต่อศีลธรรม ทั้งๆ ที่มีพระราชบัญญัตินี้บัญญัติห้ามไว้และวัดก็ยังเป็นเขตสถานที่ห้ามขายและดื่มแอลกอฮอล์อยู่แล้วก็ตาม จึงมีปัญหว่าพระราชบัญญัตินี้บังคับใช้ได้จริงหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด หากบังคับได้หรือไม่จึงพบเห็นประชาชนบางส่วนนำเครื่องตีมแอลกอฮอล์มาตีมในบริเวณวัดเช่นเดิม เช่น การจัดงานบวช แทนาก งานศพ สงกรานต์ปีใหม่ หรือการใช้สถานที่วัดจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ต่างๆ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้า เพื่อทราบเกี่ยวกับปัญหาของการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ เพื่อทราบถึงสาเหตุในฝ่าฝืนการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ และได้ทราบผลกระทบต่างๆ ที่เกิดจากการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อได้ทราบถึงแนวทางในการแก้ไขกฎหมายและพัฒนาสังคมไทยต่อไป จึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำวิจัยเรื่อง “การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 : ศึกษากรณีวัดในเขตจังหวัดจันทบุรี” ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 กรณีวัดในเขตจังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาผลของการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 กรณีวัดในเขตจังหวัดจันทบุรี
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 กรณีวัดในเขตจังหวัดจันทบุรี
4. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาสังคมไทยตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 กรณีวัดในเขตจังหวัดจันทบุรี

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 : ศึกษากรณีวัดในเขตจังหวัดจันทบุรี” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาจากเอกสาร (Documentary study)

ศึกษาจากเอกสาร ตำรา หนังสือ บทความ ผลงานวิจัย ผลงานวิชาการ วิทยานิพนธ์ สื่อออนไลน์ ที่เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ คำสั่งต่างๆ เกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในสถานที่หรือบริเวณวัด หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Study) โดยการใช้

แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เพื่อได้ทราบพฤติกรรมเกี่ยวกับการขายหรือการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณวัด โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 กำหนดพื้นที่วิจัย ได้แก่ ในบริเวณวัดและประชากรที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบวัดต่างๆ ในเขตจังหวัดจันทบุรี

2.2 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วัด คณะกรรมการวัด หัวหน้าชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขอความร่วมมือและสอบถามข้อมูลเบื้องต้นในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสาร เพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบทดสอบ จะได้มีความชัดเจนตามความมุ่งหมายการวิจัยยิ่งขึ้น

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ ทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาตรวจสอบและขอคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้อ่านแล้วมีความเข้าใจง่ายและชัดเจนตามความมุ่งหมายของการวิจัย

2.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามคำแนะนำแล้ว นำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ไปสอบถามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ การวิจัยครั้งนี้

เจ้าอาวาสวัดหรือกรรมการวัด จำนวน 31 วัด คณะผู้วิจัยได้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลมาโดย วิธีการ Expert choice ผ่านการให้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัด ทั้งนี้กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ

3.1 เจ้าอาวาสหรือกรรมการวัด ของวัดเจ้าคณะจังหวัดจันทบุรี จำนวน 1 วัด

3.2 เจ้าอาวาสวัดหรือกรรมการวัด ของวัดเจ้าคณะอำเภอในเขตจังหวัดจันทบุรี จำนวนอำเภอละ 1 วัด รวมเป็น 10 วัด

3.3 เจ้าอาวาสวัดหรือกรรมการวัด ของวัดเจ้าคณะตำบลที่อยู่ในเขตการปกครองของเจ้าคณะอำเภอ ในเขตจังหวัดจันทบุรี เขตอำเภอละ 1 วัด รวมเป็น 10 วัด

3.4 เจ้าอาวาสวัดหรือกรรมการวัด ของวัดที่อยู่ในเขตการปกครองของเจ้าคณะอำเภอ ที่ไม่ใช่เป็นวัดเจ้าคณะตำบลในเขตจังหวัดจันทบุรี เขตอำเภอละ 1 วัด รวมเป็น 10 วัด

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และ

การบันทึกภาคสนาม โดยมีกลุ่มเป็นเจ้าอาวาสวัดหรือกรรมการวัด มีจำนวน 31 วัด โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นคำถามเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 กรณีวัดในเขตจังหวัดจันทบุรี แบ่งออก 6 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับด้านความรู้ทั่วไปและข้อมูลของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆ ของประชากรที่อาจมีการดื่มแอลกอฮอล์ในเขตบริเวณวัด

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการพบเห็นบุคคลอื่นๆ ที่มีพฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์ในเขตบริเวณวัด

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาของการที่ประชากรที่มีพฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์ในเขตบริเวณวัด (หากมีการประชากรดื่มแอลกอฮอล์ในเขตบริเวณวัด)

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับผลกระทบของปัญหาของการที่ประชากรที่มีพฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์ในเขตบริเวณวัด (หากมีการประชากรดื่มแอลกอฮอล์ในเขตบริเวณวัด)

ส่วนที่ 6 คำถามเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหาต่างๆ และข้อเสนอแนะของประชากรที่มีพฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์ในเขตบริเวณวัด (หากมีการประชากรดื่มแอลกอฮอล์ในเขตบริเวณวัด)

5. กรอบความคิดในการดำเนินการวิจัย แนวความคิดที่ใช้

ใช้เป็นหลักในการวิจัยครั้งนี้ คือ แนวความคิดเกี่ยวกับขบวนการในการตราพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 กรณีที่เกี่ยวข้องกับวัดโดยตรง และได้ศึกษาจากสภาพการบังคับใช้ของพระราชบัญญัติ โดยมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญ ดังนี้

1) ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2) ผลของการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3) แนวทางแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

4) แนวทางในการพัฒนาสังคมตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

รวมทั้งหลักการบริหารจัดการตามพระราชบัญญัตินี้ในด้านอื่นๆ เป็นแนวคิดประกอบ และใช้ในการประเมินสภาพของสังคม

6. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย มีระยะเวลา 8 เดือน

ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - กันยายน พ.ศ. 2558

ผลการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าวิจัย แบ่งผลการวิจัยเป็น 5 กรณี ดังนี้

1. **ความรู้ทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล** จากการศึกษาด้านความรู้ทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล พบว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพบังคับและปัญหาของพระราชบัญญัตินี้เกิดจากสื่อหลายด้าน เช่น การโฆษณา การรณรงค์ การประชาสัมพันธ์ งานหน่วยงานของรัฐ ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา และการได้รับการศึกษาภายในวัด จึงแสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่นำมาสัมภาษณ์นั้น มีความรู้ มีความเข้าใจ และมีความสนใจเกี่ยวกับสภาพบังคับ บทลงโทษ และปัญหาของพระราชบัญญัตินี้มากพอที่จะสามารถนำความรู้ความเข้าใจของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลมาทำการศึกษาวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์เชิงวิชาการต่อคณะนิติศาสตร์ หน่วยงานทางกฎหมาย สาธารณะสุข หน่วยงานของวัด และมหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 1 สรุปความรู้ทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

วัด	การโฆษณาจากสื่อต่างๆ	การรณรงค์และประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานของรัฐ	การได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา	การได้รับการศึกษาโดยองค์กรทางศาสนา
K	1	1	1	1
A1 – A10	10	10	10	10
B1 – A10	10	7	10	5
C1 – C10	10	5	10	5
รวม	100%	77.41%	100%	67.74%

2. **ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์** อธิบายตามลำดับดังนี้

2.1 ปัญหาเกิดจากช่องว่างของกฎหมาย พบว่ามาตรา 31 บัญญัติห้ามเฉพาะผู้ใดบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบริเวณวัดเท่านั้น มิได้ห้ามบุคคลที่ทำการมีนเมาในบริเวณเขตวัด จึงปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาจากที่อื่นๆ แล้วเข้ามาในบริเวณเขตวัด แสดงให้เห็นว่าพระราชบัญญัตินี้มีช่องว่างของกฎหมาย เพราะผู้ฝ่าฝืนมิได้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบริเวณวัด การบังคับใช้กฎหมายในการลงโทษต้องตีความโดยเคร่งครัดตามลายลักษณ์อักษร หากไม่มีลายลักษณ์อักษรบัญญัติไว้ จึงลงโทษต่อผู้ฝ่าฝืนจากการกระทำดังกล่าวไม่ได้

2.2 ปัญหาการพิสูจน์ พบว่ามีการนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้ามาในบริเวณวัดโดยการซุกซ่อนใส่ภาชนะชนิดอื่นๆ หรือเข้ามาในบริเวณวัดด้วยอาการมีนเมาไม่มากพอที่บุคคลทั่วไปจะสังเกตได้ ส่วนมากทางวัดควบคุมเฉพาะกรณีให้เห็นเป็นประจักษ์ชัดเจนหรือมีอาการมีนเมาที่รุนแรงเท่านั้น ดังนั้นปัญหาการพิสูจน์ว่าที่ใส่มาข้างในภาชนะนั้นเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ หรือ

กรณีบุคคลที่มีอาการมีนเมาเล็กน้อยสังเกตไม่ได้ หรือควรมีอาการมีนเมาในปริมาณเพียงใดจึงจะไม่ให้เข้ามาในบริเวณวัด หากจะให้ทางวัดตรวจค้นบุคคลที่เข้าออกวัดเหมือนตำรวจจราจร ทางวัดก็คงปฏิบัติไม่ได้

2.3 ปัญหาจากการไม่ทราบว่ามีพระราชบัญญัติฉบับนี้ พบว่าเป็นส่วนน้อยที่ประชาชนไม่ทราบว่ามีพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยไม่ทราบเฉพาะกรณีช่วงกฎหมายออกใหม่ๆ หลังจากบังคับใช้ได้ 2-3 ปี ประชาชนก็ทราบกันหมด หรือจะพบกรณีเป็นข้อแก้ตัวของผู้ที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้

2.4 ปัญหาจากชนบทรธรรมนิยมประเพณี พบว่าชนบทรธรรมนิยมประเพณีอาจมีหลายอย่างด้วยกัน แต่ชนบทรธรรมนิยมประเพณีที่เกิดปัญหาจากการสัมภาษณ์มักจะเป็นพิธีกรรมเกี่ยวกับศพ เช่น การเคลื่อนย้ายศพ การรดน้ำศพ การตอกหรือการฝังผาโรงศพ สัปเหร่อก็มักจะขอเหล่าขาวเพื่อทำพิธีหรือไหว้ครูบาอาจารย์

ก่อนเริ่มพิธี หรือพิธีต่างๆ แต่ละท้องถิ่นจะไม่เหมือนกัน เป็นความเชื่อของชาวบ้านที่สืบทอดกันมานาน ซึ่งเป็นปัญหาที่ทางวัดไม่สามารถควบคุมหรือลบล้างได้ และไม่ใช่อัยกเว้นตาม มาตรา 31 (1) ตามพระราชบัญญัตินี้ เพราะไม่ใช่พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

2.5 ปัญหาจากการไม่เกรงกลัวกฎหมาย มี 2 กรณีกรณีแรกพบว่า เกิดจากการมีนเมาจนขาดสติสัมปชัญญะแล้วเข้ามาในบริเวณวัด กรณีที่สองพบว่า เกิดการขอใช้สถานที่ของทางวัดจัดงานเลี้ยงหรืองานอื่นๆ ตามประเพณี โดยเจ้าภาพมีความจำเป็นต้องมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับผู้ที่เข้ามาร่วมงานนั้น

3. **ผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์** สรุปตามลำดับดังนี้

1) ผลโดยนิตินัยในการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบ 3 ประเด็นดังนี้ ประเด็นแรกวัดที่ควบคุมได้ดีมาก มักจะเป็นวัดที่เป็นฝ่ายการปกครองคณะสงฆ์ที่มีอำนาจในการปกครองเด็ดขาด และใช้อำนาจทางกฎหมายมีผลลงโทษทันทีที่เกิดเหตุการณ์ และเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถเข้ามาควบคุมได้ทันที จึงสามารถควบคุมทางกฎหมายได้ดีมาก ประเด็นที่สองวัดที่

ตารางที่ 2 สรุปปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

วัด	ปัญหาเกิดจากช่องว่างของกฎหมาย	ปัญหาจากการพิสูจน์	ปัญหาจากการไม่ทราบว่ามีพระราชบัญญัติฉบับนี้	ปัญหาจากชนบธรรมเนียมประเพณี	ปัญหาจากการไม่เกรงกลัวกฎหมาย	
					เมาไม่ได้สติหรือคะนอง	ขอใช้สถานที่
K	1	1	0	1	0	1
A1 – A10	10	10	1	8	2	6
B1 – A10	10	10	3	8	3	8
C1 – C10	10	10	3	10	3	8
รวม	100%	100%	22.58%	87.09%	25.80%	74.19%

ควบคุมได้ปานกลาง ส่วนมากเป็นวัดที่เป็นฝ่ายปกครองคณะสงฆ์เช่นกัน แต่อยู่ที่บางวัดเคร่งครัดน้อยหรือมากแตกต่างกันไป ประเด็นที่สามวัดที่ควบคุมได้น้อย ส่วนมากเป็นวัดทั่วไปที่ไม่มีอำนาจในทางปกครอง และใช้อำนาจทางกฎหมายทันทีไม่ได้ต้องรอการพิจารณาจากวัดที่เป็นฝ่ายปกครอง

2) ผลโดยพฤตินัยในการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่าในทางเป็นจริงทางวัดมักกล่าวตักเตือนเป็นส่วนใหญ่ และการตักเตือนมีผลให้ผู้กระทำความผิดไม่กระทำความซ้ำอีก หรือมีแต่น้อยครั้งที่กระทำความผิดซ้ำ ส่วนการดำเนินคดีเกิดขึ้นน้อยมาก มักจะมีได้กรณีที่มีการอาการมีนเมารุนแรงและสร้างความเดือดร้อนเสียหายต่อทางวัดหรือ

ประชาชน ส่วนมากการดำเนินคดีนั้นทางวัดมักไม่เป็นผู้ตัดสินใจ มักใช้วิธีการให้ชาวบ้านเข้ามาควบคุม ส่วนจะแจ้งความดำเนินคดีหรือไม่นั้น อาจพิจารณาจากความรุนแรงและสามารถควบคุมเหตุการณ์ได้หรือไม่ หากควบคุมเหตุการณ์ไม่ได้ก็ต้องดำเนินคดีตามกฎหมาย

4. แนวทางแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อธิบายตามลำดับดังนี้

1) แก้ไขปัญหาจากช่องว่างของกฎหมาย พบว่าควรมีการบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้ ควรบัญญัติเพิ่มเติมมาตราเป็น มาตรา 31/1 ว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดมีอาการมีนเมาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้ (1) วัดหรือสถานที่สำหรับพิธีกรรมทางศาสนา...”

ตารางที่ 3 ผลโดยนิตินัยในการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

วัด	วัดที่ควบคุมได้ดีมาก	วัดที่ควบคุมได้ปานกลาง	วัดที่ควบคุมได้น้อย
K	1	0	0
A1 – A10	6	3	1
B1 – A10	3	4	3
C1 – C10	1	3	6
รวม	35.48%	32.35%	32.35%

2) แก้ไขปัญหาการพิสูจน์ พบว่าบุคคลที่มีอาการมีนเมาแล้วเข้ามาในวัดหรือการนำสุราเข้ามาในวัดโดยวิธีอื่นๆ ควรมีการบัญญัติกฎหมายเพิ่มโทษให้หนักขึ้น และทางวัดควรมีเครื่องเป่าตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ประจำวัด เพื่อตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์เมื่อพบบุคคลที่น่าเชื่อว่าจะกระทำความผิด หรือกฎหมายอาจกำหนดปริมาณแอลกอฮอล์ว่า จะเข้ามาในบริเวณวัดได้ควรมีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกินเท่าไร

ภาษาชนชาติอื่นๆ เข้ามาในบริเวณวัด ทางวัดก็จะพิสูจน์ไม่ได้ ซึ่งทางวัดไม่สามารถใช้เครื่องเป่าตรวจแอลกอฮอล์หรือเครื่องพิสูจน์อย่างอื่นมากระทำกับทุกคนที่เข้ามาในวัดได้ เพราะสภาพของวัดแล้วเป็นที่สาธารณะ คนทั่วไปมักเข้าออกได้ หากให้ประชาชนเป่าเครื่องตรวจวัดแอลกอฮอล์ทุกคนที่เข้าออกวัดทุกคนเช่นเดียวกับตำรวจจราจรทางวัดก็ไม่สามารถทำ ปัญหาที่สามปัญหาการไม่ทราบว่ามีพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นน้อยมาก มักเกิดขึ้น

ตารางที่ 4 ผลโดยพฤตินัยในการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

วัด	ผลควบคุมโดยว่ากล่าวตักเตือน	ผลควบคุมโดยดำเนินคดี
K	1	1
A1 – A10	10	4
B1 – A10	10	4
C1 – C10	10	2
รวม	100%	35.48%

5. แนวทางพัฒนาสังคมไทยตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่าควรมีการณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้สังคมไทยช่วยกันดูแลวัดมากขึ้น ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของพระราชบัญญัตินี้มากขึ้น ซึ่งวัดถือว่าเป็นเอกลักษณ์สำคัญของประเทศไทย หากมีบุคคลนำสุราเข้าไปดื่มในบริเวณวัดหรือมีอาการมีนเมาอยู่ในบริเวณวัด จะเป็นการทำลายภาพลักษณ์ที่ดีของสังคมไทยไป ดังนั้นการพัฒนาสังคมตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นี้ ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญต่อการพัฒนาประเทศไทย

สรุปและอภิปรายผล

สรุปและอภิปรายผลของการวิจัย โดยผู้วิจัยจะได้สรุปและอภิปรายผลแบบรวม ถึงปัญหาและผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเขตวัด และวิธีแก้ไขปัญหามาจากการดื่มแอลกอฮอล์ในเขตวัด ได้แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

1. ปัญหาและผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีดังนี้ ปัญหาแรกเกิดจากช่องว่างของกฎหมายนั้น เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้เฉพาะห้ามผู้ใดดื่มแอลกอฮอล์ในบริเวณวัด โดยไม่ได้ห้ามบุคคลที่ดื่มสุรามาจากที่อื่นๆ แล้วเข้ามามีอาการมีนเมาในบริเวณวัด จึงไม่สามารถบังคับใช้ตามพระราชบัญญัตินี้ในการลงโทษได้ ปัญหาที่สองปัญหาการพิสูจน์ ซึ่งการพิสูจน์กรณีบุคคลมีอาการมีนเมาหรือนำสุราใส่ภาชนะอื่นๆ มาในบริเวณวัด ในทางปฏิบัติแล้วทางวัดควบคุมได้เฉพาะที่เห็นเป็นประจักษ์และมีอาการมีนเมาขั้นรุนแรงเท่านั้น ในกรณีบุคคลมีอาการมีนเมาสุราเล็กน้อยไม่แสดงอาการหรือนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใส่

ในสมัยที่พระราชบัญญัตินี้ออกบังคับใช้ใหม่ๆ เท่านั้น ต่อมาภายหลังก็ถือว่าทราบโดยทั่วไป อาจเกิดขึ้นได้เป็นเพียงข้อแก้ตัวของผู้กระทำความผิดเท่านั้น ปัญหาที่สี่ปัญหาจากขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งมักเกิดขึ้นจากการทำพิธีเกี่ยวกับศพ เช่น การเคลื่อนย้ายศพ การรดน้ำศพ การตอกหรือการฝังศพ สัปเหร่อก็มักจะขอเหล่าขาวเพื่อมาทำพิธีหรือไว้ครุบาอาจารย์ก่อนเสมอ หรือพิธีอื่นๆ แต่ละท้องถิ่นจะไม่เหมือนกัน ปัญหานี้เป็นปัญหาที่ทางวัดไม่สามารถควบคุมได้ เพราะเป็นความเชื่อของชาวบ้านที่สืบทอดกันมานาน แต่จะควบคุมได้เฉพาะที่เป็นวัดสำนักปฏิบัติเท่านั้น แต่ส่วนมากวัดสำนักปฏิบัติจะไม่มีเมรุเผาศพ จึงไม่มีผลในทางควบคุม ปัญหาที่ห้าแบ่งเป็น 2 กรณี คือ กรณีแรกไม่เกรงกลัวกฎหมายเพราะเมาไม่ได้สติหรือคะนอง ซึ่งเกิดขึ้นเป็นส่วนใหญ่ ส่วนมากทางวัดสามารถควบคุมได้โดยการไล่ออกจากวัดไป ส่วนกรณีที่สองเป็นการใช้สถานที่ของวัดจัดงานเลี้ยงหรือกิจกรรมต่างๆ ซึ่งทางวัดไม่สามารถควบคุมการดื่มสุราได้ เพราะทางเจ้าภาพที่จัดงานเลี้ยงมีความจำเป็นต้องมีสุราไว้ต้อนรับแขกที่มาร่วมงาน เว้นแต่ทางวัดไม่ยินยอมให้ใช้สถานที่หากมีการดื่มสุรา

ปัญหานี้เป็นปัญหาที่สอดคล้องกับปัญหาในสารนิพนธ์ของ ยุทธพล บุญเกิด ได้อธิบายถึงปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดสถานที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ที่ไม่ได้เป็นไปเพื่อการแก้ไขปัญหาการบริโภคแอลกอฮอล์ของประชาชนอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับวิจัยของ พงษ์เดช สารการ ได้อธิบายว่าเจ้าพนักงานตามกฎหมายบางพื้นที่พบเห็นการซื้อและดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ต้องห้ามแต่ไม่มีการดำเนินการ เนื่องจากไม่มีความชัดเจนในบทบาทและมาตรการลงโทษทางกฎหมาย และสอดคล้องกับวิจัยของ ทิพย์วรรณ กลั่นกรอง ได้อธิบายถึงข้อบกพร่องของพระราชบัญญัตินี้หากรัฐมีความต้องการ

จะแก้ปัญหาได้อย่างจริงจัง ควรเร่งออกกฎหมายในระดับอนุบัญญัติ เพื่อควบคุมธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันเป็นการกำจัดที่ต้นเหตุของปัญหาอย่างแท้จริง

2. การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งมี 2 กรณี กรณีแรกปัญหาช่องว่างของกฎหมายนั้น ควรอุดช่องว่างด้วยการบัญญัติกฎหมายเพิ่มขึ้นมาใหม่ และต้องระบุให้ชัดเจนตั้งนี้มาตรา 31/1 ว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดมีอาการมีเมา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้ (1) วัดหรือสถานที่สำหรับพิธีกรรมทางศาสนา...” ส่วนกรณีที่สองปัญหาการพิสูจน์อาการมีเมาหรือการนำสุราเข้ามาในวัดโดยวิธีอื่นๆ ควรมีการบัญญัติกฎหมายเพิ่มโทษให้หนักขึ้น และทางวัดควรมีเครื่องเป่าตรวจวัดแอลกอฮอล์ประจำวัดเพื่อตรวจวัดกรณีพบบุคคลผู้ต้องสงสัย หรือกฎหมายอาจกำหนดปริมาณแอลกอฮอล์ว่า เข้ามาในบริเวณวัดควรมีปริมาณแอลกอฮอล์ได้ไม่เกินเท่าไร

3. การแก้ไขปัญหาด้านสังคมไทย แนวทางพัฒนาสังคมไทยตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้สังคมไทยช่วยกันดูแลวัดมากขึ้น ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของพระราชบัญญัตินี้มากขึ้น ซึ่งวัดถือว่าเป็นเอกลักษณ์สำคัญของประเทศไทย หากมีบุคคลนำสุราเข้าไปดื่มในวัด หรือมีคนมีเมาอยู่ในวัด จะเป็นการทำลายภาพลักษณ์ที่ดีของสังคมไทยไป ดังนั้นการพัฒนาสังคมตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญเพราะเป็นการพัฒนาในลักษณะเป็นภาพรวมของประเทศ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การทำวิจัยเกี่ยวกับปัญหาสังคมมีหลายปัญหาด้วยกัน ซึ่งวิธีวิจัย เครื่องที่ใช้ในการทำวิจัย การเก็บข้อมูล เป็นเรื่องสำคัญมากที่สุดของการทำวิจัย เพราะหากทุกอย่างถูกต้อง วิจัยนั้นก็จะได้ข้อมูลที่ไม่มีผิดพลาด และได้ผลทางวิชาการที่ถูกต้อง ดังนั้นการทำวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยที่มีลักษณะเป็นการแก้ไขปัญหาด้านสังคมในด้านอื่นๆ เช่น ปัญหาการใช้แรงงาน ปัญหายาเสพติด ปัญหาจราจร ปัญหาการใช้เส้นทาง ฯลฯ และเมื่อทำเสร็จแล้วควรนำไปสู่การแก้ไขปัญหาด้านสังคมได้จริง

เอกสารอ้างอิง

ทิพย์วรรณ กลั่นกรอง. 2555. กฎหมายกับปัญหาน้ำเมา. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://training.p3.police.go.th/doc2555/15-12-55-01/e05.pdf> [15 ธันวาคม 2555].

ชนกฤต ชัยถวัลย์วงศ์ และรัศมีน กัลป์ยาศิริ. 2556. การดื่มแอลกอฮอล์ของคนงานก่อสร้าง ในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย ปีที่ 58 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2556: 358 และ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.psychiatry.or.th/JOURNAL/58-4/05-Thanakrit.pdf>

ประยูติ เกรรัมย์. 2553. โครงการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา ปี 2553 “เข้าพรรษานี้ชวนครอบครัวเลิกเหล้า”. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล http://lent.stopdrink.com/archive/2554/?page_id=2 [2554]

พงษ์เดช สารการ. 2552. การประเมินผลพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี. การสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กรมสุขภาพจิต สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) และศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.)

ยุทธ พลบุญเกิด. 2552. ปัญหาทางกฎหมายในการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551: ศึกษาเฉพาะกรณี การควบคุมสถานที่. สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี.

สมชาย สุรชาติ. 2552. บทความทางพุทธศาสนา ดื่มเหล้าในวัด. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.onab.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=110:-m-m-s&catid=96:2009-09-19-10-13-59&Itemid=326 [19 กันยายน 2552].

สมปอง ทองมาตี. 2554. ความรับผิดชอบของวัดต่อการกระทำของผู้แทนหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทน. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.